

L'Ajuntament elabora el Mapa Estratègic de Soroll de Barcelona

- L'Ajuntament està preparant un Pla d'Acció per a la minoració de la contaminació acústica
- La nova ordenança del soroll s'elaborarà seguint un ampli procés participatiu

Barcelona, 15 de setembre de 2008

Barcelona posa en marxa un nou Mapa de Soroll juntament amb un Pla d'Acció

La Unió Europea va aprovar l'any 2002 una directiva que, per primera vegada, defineix amb claredat quines són les **pautes per combatre la contaminació acústica**. Bàsicament, ha establert l'obligatorietat de realitzar una diagnosi acurada (amb paràmetres designats) i posar en marxa **plans d'acció per minimitzar els efectes del soroll** sobre la població, sobretot a la nit.

Arrel de la normativa, tots els estats membres han hagut de traslladar aquesta directiva a la seva legislació i, en el cas d'Espanya, la confecció d'aquest nou marc s'ha acabat de definir l'any 2007 i s'ha desenvolupat a través de les comunitats autònomes, com és el cas de Catalunya. És en aquest context on l'Ajuntament de Barcelona, que porta ja quasi dues dècades posant en marxa accions per minorar el soroll a la ciutat, ha realitzat el seu **Mapa Estratègic del Soroll**. I l'ha treballat tenint en compte el model de ciutat mediterrània, compacta i amb un ús intensiu del carrer que és Barcelona.

El Mapa Estratègic de Barcelona engloba el Mapa de Soroll, el Mapa de Capacitat acústica i les Dades generals de població. A més, l'Ajuntament ha elaborat la preceptiva proposta de **Pla d'Acció per a la minoració de la contaminació acústica**, tal i com obliga la Unió Europea.

Barcelona, com d'altres ciutats mediterrànies, té uns nivells apreciables de soroll fruit de la convivència d'usos i d'un ús intensiu del carrer. Segons les enquestes municipals, els ciutadans consideren el soroll com el 7è problema més important de la ciutat.

| Antecedents |

Un dels impactes ambientals característics de les grans ciutats és el soroll, un vector ambiental que ha anat adquirint rellevància a mida que les ciutats han anat creixent i evolucionant. L'Agenda 21 dins dels seus objectius ja preveu algunes línies per minimitzar, gestionar i controlar l'impacte acústic de Barcelona.

L'Ajuntament porta gairebé dues dècades treballant de forma intensiva per a la minoració de la contaminació acústica de la ciutat. Barcelona va ser pionera a l'Estat en l'elaboració del Mapa de soroll, és a dir, el mapa que permetia conèixer els nivells de soroll que hi havia a la ciutat, que es va portar a terme l'any 1990 i es va actualitzar l'any 1997, i disposa des de 1999 del títol tercer de l'Ordenança Municipal del Medi Ambient Urbà, dedicat a la contaminació acústica.

Seguidament, l'any 2000, l'Ajuntament es va plantejar l'elaboració d'un programa que emmarqués totes les actuacions a desenvolupar en matèria de reducció de la contaminació acústica: el **Programa Marc per a la minoració de la contaminació acústica de la ciutat de Barcelona**.

El Programa Marc, que es va desenvolupar en una primera fase durant els anys 2001 a 2003, va definir 16 línies d'actuació basades en estratègies de sensibilització, comunicació, correcció i coordinació, i va suposar el desenvolupament de les més de 50 actuacions coordinades per la **Taula de Soroll**, òrgan que va ser creat per aquest programa i que integra a:

- Associació Catalana contra la contaminació acústica
- Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Arcs
- Col·legi d'Enginyers Tècnics de Telecomunicació
- Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya
- Federació Catalana d'activitats recreatives i musicals
- Federació Catalana de locals d'oci nocturn
- FECSA-ENDESA
- Representants dels grups municipals
- Ecos de Barna
- Ferrocarrils Catalans de la Generalitat
- Trèvol
- Universitat Politècnica de Catalunya, Laboratori d'Enginyeria Acústica i Mecànica
- Diputació de Barcelona
- Col·legi de Metges
- Consell de la Joventut de Barcelona
- Agència de Salut Pública
- Associació de Consultadors Acústics
- Gremi de Restauració de Barcelona

Durant el període 2004-2007 es va continuar consolidant el seu desenvolupament d'acord amb les prioritats d'actuació definides en el marc de la Taula del Soroll. Posteriorment a l'aprovació del primer Programa Marc, l'any 2001 es va elaborar la zonificació acústica de la ciutat.

Paral·lelament, durant el decurs d'aquests últims 6 anys, fora de l'àmbit municipal, s'ha anat desenvolupant un marc normatiu sobre l'avaluació i la gestió del soroll ambiental, detallat a continuació, que ha determinat les estratègies a seguir en matèria de control i reducció de la contaminació acústica.

| Nou marc normatiu |

A nivell europeu la **Directiva 2002/49/CE**, de 25 de juny de 2002, ha definit les pautes sobre l'avaluació i la gestió del soroll ambiental i ha establert els Mapes Estratègics de soroll i els Plans d'Acció com a eines bàsiques per a la gestió de la contaminació acústica de les ciutats.

En el cas de les pautes d'avaluació, la directiva marca que els indicadors de soroll han d'avaluar les molèsties generades durant el dia, però especialment a la nit, que és quan es fa especialment necessari el descans. Respecte a l'origen, la normativa europea fa una diferenciació entre els sorolls que provenen del trànsit rodat, ferroviari, aeri i de fonts industrials. **Cada soroll té un sistema propi de medició marcat des de cada estat membre**, tot i que l'UE fa recomanacions específiques en cada cas. A més, la mateixa directiva indica els mètodes d'avaluació dels efectes nocius i els requisits mínims per cartografiar el soroll i desenvolupar els Plans d'Acció.

La directiva especifica que **cada estat membre serà qui posi els límits en decibels** per a les diferents zones. A Espanya, els detalls generals es troben tant a la Ley 37/2003 del Ruido com als decrets que se'n deriven, l'últim el Real Decreto 1367/2007, del 19 d'octubre, que desenvolupa els aspectes relacionats amb la zonificació acústica, objectius de qualitat i emissions acústiques. Respecte als nivells guia de soroll que es marquen al decret espanyol de 2007, la Generalitat els ha tingut de base per a la seva pròpia legislació.

Així, a nivell autonòmic i local s'està actualitzant la llei i les ordenances municipals corresponents per tal d'adaptar-les als nous requeriments d'aquest marc normatiu i aprofitar per regular i ordenar alguns aspectes que s'han anat detectant en el decurs dels últims anys.

Aquest marc normatiu general fixa l'obligatorietat per part de les Administracions competents d'elaborar:

- **Mapes Estratègics de soroll** corresponents a totes les aglomeracions amb més de 250.000 habitants i a tots els grans eixos viaris el trànsit dels quals superi els sis milions de vehicles a l'any, grans eixos ferroviaris els trànsit dels quals superi els 60.000 trens a l'any i grans aeroports presents al seu territori.
- **Plans d'Acció** enfocats a fer front, al seu territori, a qüestions relatives al soroll i als seus efectes, inclosa la reducció del soroll, si fos necessària.

La normativa també estableix que les mesures concretes dels Plans d'Acció restaran a discreció de les autoritats competents, però hauran de fer front a les prioritats que es determinin com conseqüència de la superació de determinats valors límits i han de correspondre, quant al seu abast, als àmbits territorials dels mapes estratègics de soroll.

| Mapa de soroll |

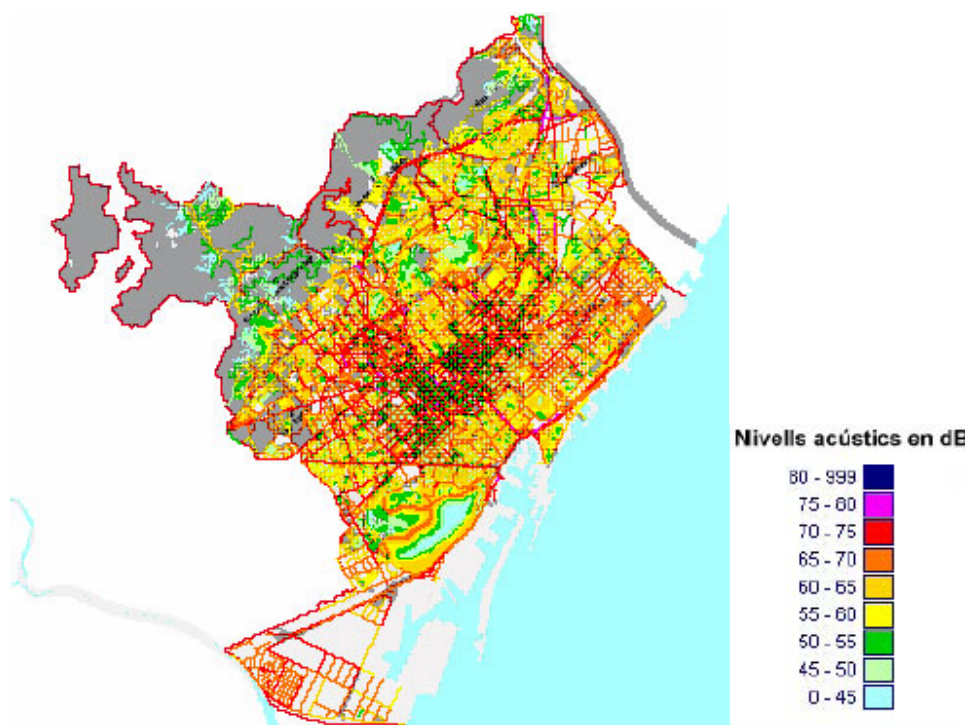
El Mapa de Soroll representa gràficament, sobre el plànol de la ciutat, el nivell de soroll que afecta a tots els espais del municipi és a dir, determina la **situació acústica actual de Barcelona**. Per a l'elaboració d'aquest mapa, s'han utilitzat simultàniament dos mètodes: la simulació i el mesurament de nivells de soroll. En total, s'han realitzat 2.309 mesures de curta durada i 109 de llarga durada.

Els nivells de soroll obtinguts i representats al Mapa de Soroll s'han desglossat en les diferents fonts de soroll que hi contribueixen i que s'han detectat durant la realització de les mesures o el càlcul de simulació, com el trànsit, les activitats d'oci, les aglomeracions de persones, els eixos comercials, els tramvies i la indústria.

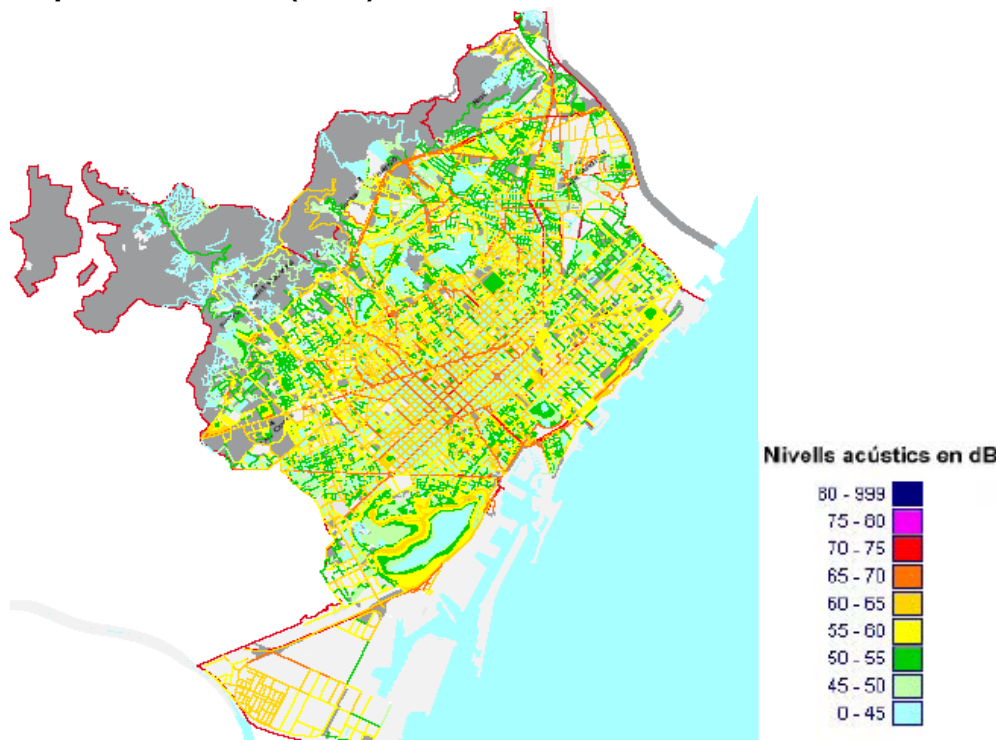
El Mapa de Soroll representa gràficament sobre el plànol **el nivell de soroll que afecta a cada tram de carrer de la ciutat**. Els nivells de soroll s'indiquen amb quatre índexs diferents, en funció de la franja horària: Ld (període diürn, de 7h a 21h), Le (període vespre, de 21h a 23h), Ln (període nocturn, de 23h a 7h), i Lden (nivell equivalent ponderat dia-vespre-nit).

Mapa de Soroll dia (2007)

Mapa de Soroll nit (2007)

| Mapa de Capacitat Acústica |

Tal i com indica la legislació, el Mapa de Capacitat acústica té com a finalitat **marcar els objectius de qualitat acústica fixats pel territori**, és a dir, els nivells de soroll desitjats per a cada tram de la ciutat, i per als 3 períodes horaris (dia, vespre i nit).

L'anàlisi previ dels resultats del Mapa de Soroll permetrà detectar aquells punts o àrees acústicament singulars, i assignar-hi els nivells límit d'immissió més adients, tenint en compte al mateix temps els diferents usos del sòl.

El Mapa de Capacitat acústica té principalment 3 categories:

- Zona de sensibilitat acústica alta (A)
- Zona de sensibilitat acústica moderada (B)
- Zona de sensibilitat acústica baixa (C)

A Barcelona, s'han classificat un 48,27% dels trams de la ciutat com a zones de sensibilitat acústica alta (A), un 32,61% dels trams com a zones de sensibilitat acústica moderada (B) i un 19,12% dels trams com a zones de sensibilitat acústica baixa (C).

	Valors límit d'immissió		
	Dia (7-21 h)	Tarda (21-23 h)	Nit (23-7 h)
ZONA DE SENSIBILITAT ACÚSTICA ALTA: A			
(A1) Espais d'interès natural i altres	-	-	-
(A2) Predomini del sòl d'ús sanitari, docent i cultural	55	55	45
(A3) Habitatges situats al medi rural	57	57	47
(A4) Predomini del sòl d'ús residència, nous desenvolupaments urbanístics en sòl urbà no consolidat	60	60	50
ZONA DE SENSIBILITAT ACÚSTICA MODERADA: B			
(B1) Àrees urbanísticament consolidades existents amb predomini del sòl residencial on conviuen residències i activitats.	65	65	55
(B2) Predomini del sòl d'ús terciari diferent a (C1)	65	65	55
ZONA DE SENSIBILITAT ACÚSTICA BAIXA: C			
(C1) Recreatius i d'espectacles	68	68	58
(C2) Àrees amb predomini de sòl d'ús industrial	70	70	60
(C3) Sectors del territori afectats per sistemes generals d'infraestructures de transport, o altres equipaments públics que els reclamin.	-	-	-

NOTA: En els usos de sòl (A2), (A4), (B2) i (C1) el valor límit d'immissió s'incrementarà en 5 dBA per a les zones urbanitzades existents.

| Diagnosi de la situació actual |

A partir dels resultats del **Mapa Estratègic de Soroll**, s'han establerts tres nivells de superació: tolerable, a millorar i prioritària. Algunes conclusions són:

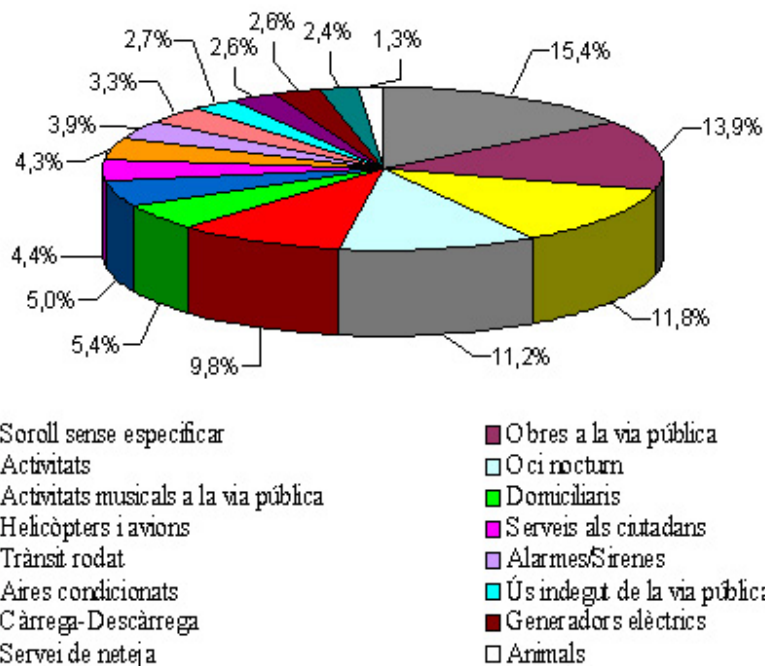
- La **pràctica totalitat de trams dels carrers** de la ciutat aconsegueixen amb la capacitat acústica assignada durant el dia-vespre (97,4%) i **la gran majoria de trams** l'aconsegueixen durant la nit (88,5%).
- Durant el dia-vespre, **Sarrià-Sant Geràsi** és el districte que presenta un major percentatge de trams amb superació (10,2%) a causa del **trànsit**.
- A la nit, **Sarrià-Gervasi** (pel trànsit), i **Gràcia** i **Ciutat Vella** (per l'oci nocturn) són els districtes amb més percentatges de trams de superació.
- La ciutat disposa de **zones tranquil·les** on els nivells acústics estan per sota dels 50 dB durant el dia i els 45 dB a la nit: Zones d'Especial Protecció de la Qualitat Acústica (ZEPQA), parcs i jardins, illes singulars i el 2,3% dels trams de carrer de la ciutat.

Barcelona, com d'altres ciutats europees de característiques similars, té uns nivells apreciables de soroll com a conseqüència, principalment, del tipus de teixit urbanístic, amb una densitat alta (15.873 habitants per km²), afegit a l'ús, encara molt estès, del transport privat, amb un gran nombre de desplaçaments diaris (4,2 milions interns i 1,8 milions externs en un dia laborable).

Tal i com es desprèn del Mapa de Soroll, la causa principal és el trànsit, seguit de les activitats d'oci nocturn en zones molt concretes. Cal destacar però que **el nombre de queixes rebudes pel soroll produït pel trànsit rodat no és significatiu**. Això és degut a que aquest no és considerat com un so molest o que els ciutadans i ciutadanes el tenen interioritzat com un soroll intrínsec de la ciutat, motiu per el qual es converteix en el soroll de fons per excel·lència.

Les activitats d'oci representen la segona causa de soroll però, a diferència del soroll produït pel trànsit, aquest tipus de soroll està present en zones molt localitzades de la ciutat. Tanmateix, pel que es desprèn de les queixes dels ciutadans, la principal molèstia de soroll ve produïda en primer lloc per les obres a la via pública (13,9%), seguida de les activitats (11,8%), l'oci nocturn (11,2%) i les activitats musicals a la via pública (9,8%), tal i com demostra el següent gràfic on es representen el nombre de queixes de soroll rebudes als serveis tècnics dels districtes i a través del programa IRIS, durant el període juliol 2006-juny 2007, segons el tipus de font que genera el soroll:

| Plans d'Acció contra el soroll |

Tal i com recull la normativa europea ja citada, s'han de desenvolupar una sèrie de Plans d'Acció per fer front globalment a la contaminació acústica, determinar les accions prioritàries que s'han de realitzar en cas de superació dels valors límits i protegir les zones tranquil·les contra l'augment de la contaminació acústica. Aquests plans s'han de confeccionar amb la participació dels diferents agents ciutadans, i és per aquesta raó que **l'Ajuntament iniciarà el preceptiu procés participatiu**.

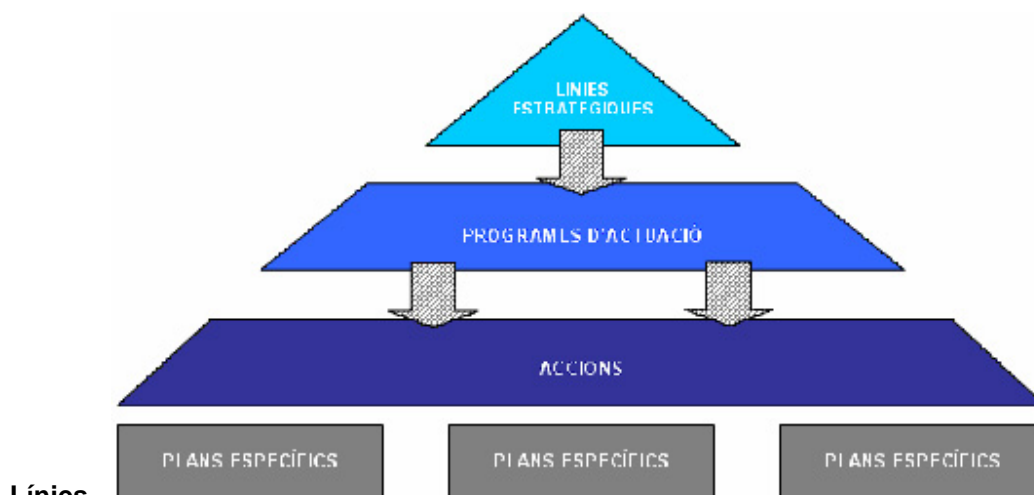
El Pla d'acció, que actua principalment sobre la mobilitat, el planejament, els serveis i les activitats de tot tipus de la ciutat, és un Pla:

- **Integral**, perquè considera totes les fonts de soroll, tant les que contribueixen al soroll de fons, com les que són fonts de soroll més puntuals, posant més èmfasi en les que tenen una major contribució a la contaminació acústica i poden generar una major molèstia als ciutadans.
- **Transversal**, ja que considera tots els agents implicats en la generació, gestió i control del soroll, integrant l'administració municipal, els gremis, associacions o col·lectius d'empresaris i activitats i la ciutadania.

- **Global**, perquè actua sobre la contaminació acústica des de tots els fronts: prevenció, correcció, control, planificació, coordinació, informació, educació i participació i implicació.
- **Exemplificant**, perquè posa com a referència el propi Ajuntament en la gestió dels serveis municipals.

El Pla d'acció té una durada de 5 anys (2008 – 2012) i s'estructura en:

Línies

Estratègiques. Són 5 línies prioritàries d'actuació municipal en matèria de contaminació acústica.

- Millorar la qualitat acústica de l'espai urbà.
- Potenciar la incorporació de criteris acústics en el disseny i la gestió de la ciutat.
- Ambientaltització acústica de l'Ajuntament.
- Implicar i sensibilitzar la ciutadania en matèria de contaminació acústica.
- Implantar i potenciar mecanismes per al control i coneixement de la qualitat acústica de la ciutat.

Programes d'Actuació. Determinen els camps concrets sobre els quals actua cadascuna de les Línies Estratègiques.

Accions. Deriven dels Programes d'Actuació. Concreten les actuacions a executar durant els 5 anys de vigència del Pla d'acció.

Plans Específics. Són programes d'acció encaminats a disminuir la contaminació acústica en zones concretes del territori i fer front de manera específica als possibles problemes puntuals de soroll que sorgeixin a Barcelona durant els pròxims 5 anys.

El desenvolupament del Pla d'Acció per al període 2008-2012 disposa d'un **pressupost total de 112.600.000 €**

| La nova ordenança de soroll |

L'Ajuntament de Barcelona està preparant una **nova ordenança de soroll** per adaptar-se a la nova normativa estatal i autonòmica. Aquest text s'elaborarà mitjançant un **procés participatiu** que vol comptar amb les opinions i aportacions de la Taula del Soroll i d'altres agents del sector.

Els **objectius** del nou text seran

- Recollir en una única ordenança tota la normativa de soroll
- Revisar conceptes, metodologies, procediments...
- Desenvolupar millors eines de gestió
- Adaptar-la a la problemàtica acústica de la ciutat
- Delimitar clarament les responsabilitats

Des de l'Ajuntament es proposarà que la nova ordenança inclogui novetats respecte aspectes que afecten a la contaminació acústica com són la mobilitat, les activitats, les obres a la via pública, l'edificació o els aires condicionats.

